

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΝΗΣΙΩΤΟΥ

ΞΕΡΟΝΗΣΙ — 15 Γενάρη. 1891.

Ἀγαπητέ μου Συντάχτη.
 Μὴ θαρροῦσθε σ' αλληλομόνησα. Σοῦ ἔστειλα τὴν πρῶτον χρόνον, ἓνα γράμμα με τὸ κίβρι τοῦ κπετάν Σταμάτη, μα ὁ καιρὸς ἔτσι τὸ βάλει κι' ἀντὶς νὰ πάη στὴ Σύρα τράβηξε γιὰ τὴν πόλη! Κι' ἀπ' τὴν πόλη μου στέλνει γράφῃ ὁ κπετάνιος καὶ μοῦ λέει πῶς γιὰ νὰ μὴ χάσῃ τὴν φρεσκαδιὰ τοῦ τῷ γράμμα καὶ γιὰ νὰ μὴν πάη τοῦ κάκου, τὸ δώσε σε μιὰ πολιτικὴ γαζέτα, μὰ ἀπ' τὴς πὺ ἀρχοντικές. Καὶ σὰν τᾶνοιξε ὁ Συντάχτης, λέει, καὶ τὸ μισοδιάβασε, ἐπῆγε νὰ χάσῃ τὸ νοῦ τοῦ ποῦ βρέθηκε ἓνας παληοφάρης τῶρα, ποῦ εἶνε καὶ γιορτὴς, νὰ γυροῦν νὰ βγῆ στὸ κοινὸ με τὰ χωριάτικα τοῦ καὶ με τὸ σκοῦφό τοῦ, ἀντὶς νὰ πάη καμμιὰ δανεικὴ γόνα κανενὸς δασκάλου, καὶ νὰ σκεπασῇ τὰ νησιώτικα νὰ μὴ φαίνονται, καθὼς ποῦ κάνουν ὅλοι τους τῶρα. Καὶ ἓνας ἄλλος, λέει, σύντροφός τοῦ ἐπῆρε τὸ γράμμα καὶ τὸ διάβασε κι' αὐτὸς καὶ τὸ νοστιμώθηκε, γιατί δὲν εἶχε κάνει πολλὴν κερὴν στὴν Πόλη. Καὶ καθίσε καὶ τὸ διώρθωσε καὶ τὸ βάλει στὴν καθαρὴ ἑσοῦσα, καὶ τὸ χύσε στὴ γαζέτα τὸν! Καὶ μοῦ στέλνει λοιπὸν ὁ φίλος μας ὁ κπετάνιος τὸ γράμμα μου τυπωμένον, καὶ μὴν τα φρεσκα, σὰν τὸ εἶδα! Θαρροῦσα πῶς ἐβλεπα τὴν αφενταία μου ὄχι πιά χριστουγεννιάτικα, ἄλλο καὶ ἀποκρητικά ντυμένο! Καὶ ὄχι νὰ πῆς μιὰ γόνα εἰς δασκάλου, μα χίλιω λογιῶ κουρελλια καὶ στολιδία σήκωνα στὴ ραχὴ μου! Στὸ ἓνα χέρι μιὰ μανίκα δεσποταϊκῆ, στὸ ἄλλο, τὸ δεξι, ποῦ κρητοῦσε τὴν πένη, ἓνα κάτασπρο φερδὸ μηχανικὸ φραντζέζικο μ' ἓνα μεγάλο χυσοῦ κουμπι, στὸν ὦμο μιὰ χλαμύδα με κάτι μπλόματτα ποῦ τὰ βλεπε, ὦρε, μακρῆ, στὸ κεφάλι κασκέτο κι' ἀπὸ μέσα ραχτζί νι, καὶ στὰ πόδια μεστιά, ἂν ἀγαπᾶς, σοφτάδικα, ποῦ νὰ τὰ σέρησῃ καὶ νὰ σκουτουρῆσῃ, κάθε βῆμα! Ἔτσι τὸν ἐβλεπα τὸν ἑαυτὸ μου, σὰν ἐδιάβαζα τὸ δωρημένο μου γράμμα! Δὲν ἐθύμωσα

Γιατὶ νὰ θυμώσω; Εἶπα, ἔτσι ντύονται στὴν Πόλη, ἔτσι με ντύτανε καὶ μένα. Φταίει ὁ κπετάν Σταμάτης, ποῦ με πῆγε καὶ πέρα. Ὁ Συντάχτης δὲ φταίει. Αὐτὸς μάλιστα μοῦκαμε ἰκράμι. Με κἀθάρεψε, με ἐντυσε καὶ μ' ἐβάλει στὸ σκλόνι τοῦ. Μηγὰρ ἐπὶ δὲν ἐλάμνε καὶ τὸν Ὀδυσσεὺς ^{τὸν Σουλτάνο} ~~στὸν ἴσον~~, εἶνε καλά τὸ λοιπὸν, σὰν τὸ χῆρ νὰ περάσῃ κι' αὐτὸς

ἀπ' τὰ μέρη μας, τοῦ γυροῦ καὶ γιὰ τὸ ἰκράμι, καὶ τοῦ βγάλω τὰ μασκαράδικα καὶ τὸν ἀρίνω με τὰ ρωμείκια, ποῦ φρεσκα ἀπὸ μέσα, καὶ δὲν μπορεῖ βλέπετε νὰ μὴ τὰ φορῆ, εἶνε κολλημένα στὸ πατζί τοῦ, εἶνε ἡ προθεαία τοῦ, καὶ τότε τὸν παίρνω καὶ γιὰ στὸ καλόβι μου, καὶ σοῦ βάζω στοίχημα, φίλε μου, πῶς ὕστερ' ἀπὸ ἓνα νησιώτικο ζιαρέτι ὁ καλὸς μας θὰ μὰς παρακαλῆ νὰ τοῦ φέρουμε τὰ παιχνίδια, γιὰ νὰ χορέψῃ τὴν Καλαματιανὸν, αὐτὸς ποῦ μοῦ γέμισε τῶρα ἀπόλυτες γενικὲς τὸ δυστοχημένο μου γράμμα!

Αὐτὰ εἶχε νὰ σοῦ πῶ σήμερον μὲ βίξ. Καμμιὰν ἄλλη μέρα πύστερα, γιατί ἔχομε καὶ βαρὺ χειμῶνα, καὶ πάγω νὰ σφίξω ἓνα κορσί.

Νησιώτικῃ

ΝΗΣΙΩΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ Ἄστυ 13/91

Ξεροχώρι, 20 Φλεβάρη, 1891.

Σὰν ἀνεβαίνω στὸ βουνὸ ἓνα «Φηλορείτης» καὶ μὰς καλαϊδῆ τὸ τραγοῦδι τῆς ἀνοιχτῆς, ἐμεῖς οἱ σπουργίτες πρέπει νὰ σιωποῦμε. Σὰν φωνάζῃ αὐτὸς πῶς ὅπου νᾶνε ἀνοίγει τὸ κλαδί κι' ὅσοι κάνουν χάζι τὴ λευτεριά νὰ μαζευτοῦνε κοντά τοῦ, ἐμεῖς οἱ παλικαράδες τῆς πῆττας πρέπει νὰ τρωπώνουμε μὲς στ' ἀμπύρια νὰ μὴν τύχη καὶ περάσῃ ἀπ' τὸ νοῦ κανενὸς ἀγῶ πῶς ἔχομε κ' ἐμεῖς ὄρεξιν νὰ πιάσομε τοῦφέι: στὸ χέρι μας. Ἐμεῖς, φίλε μου, εἶμασθε νοικοκυραῖοι ἄνθρωποι, ὄχι σὰν αὐτοὺς τοὺς Κρητικούς, ποῦ κητάντες νὰ μὴν ἔχουνε πιά τίποτα νὰ χάσουνε. Ποῖος τᾶκουσε τέτοιο πράμα, νὰ κάνουνε τὸν τόπο μας γῆ; Μαδιάμ στὰ κηλὰ καθόμμενα; Κ' ὕστερα, σὰ σκοτωθοῦμε κιόλας; τότε ποῖος θὰ κἀνῃ γουδαρνταλίκι; καὶ τὸ γουδαρνταλίκι πιά στὸ δαίμονα. Μὰ ποῖος θὰ κυττάζῃ τὰ χωράφια μας, τὴς βαρκοῦλες μας, ὅλο μας τὸ νοικοκυριό; Ἐμεῖς ἐστάξαμε τὸ αἷμα τῆς καρδιάς μας γιὰ νὰ τὸ κάνουμε αὐτὸ τὸ νοικοκυριό. Καὶ τῶρα, ἔτσι μονάχα νὰ σηκωθοῦμε καὶ νὰ τὸ ρίξουμε κάτω γιὰ μιὰν ἰδέα, γιὰ μιὰ λευτεριά; Καλὰ κυττάζεστε τὴ δουλειά σας, πατριωτῆς μου, καὶ μὴν τὸ ἀκούτε τὸ λωλαμένο αὐτὸ πουλί. Χωθῆτε, χωθῆτε μὲσα στ' ἀμπύρια σας, νὰ μὴν τύχη καὶ ξελαγιαστῇ κανένας σας. Νὰ, τὸ παίρνω τὸ «Ἄστυ» στὰ χερίά μου, καὶ τὸ σκίζω κομμάτια, κομμάτια, καὶ τὸ ρίχτω στὴ θάλασσα. Μοῦκαίγε τὴν καρδιά μου ἐκεῖ ποῦ τὸ εἶχα, στὴν τζέπη μου. Μὲ βασάνιζε τῶρα ἡσύχασα. Δὲ μπορεῖ πιά τῶρα ν' ἀσθῆ κοντά μου κανένας ἀγῶς καὶ νὰ τὸν ντροπέωμαι, δὲ μπορεῖ νὰ πῆ πῶς δὲν εἶμαι πιστὸς στὸ Σουλτάνο μου.